

følge det Eksempel, den ærede Ordfører gav ved at omtale de indre grønlandske Anliggender, som ogsaa have min store Interesse, men som der forhaabentlig bliver Lejlighed til at berøre paa et andet og bedre Tidspunkt. Det foreliggende Lovforslag tilsigter en Forandring af en forholdsvis ny Lov, Loven af 1908, der tilvejebragte en Adskillelse af Handelen og Administrationen, en Foranstaltning, hvorefter der gennem adskillige Aar fra forskellige Hold var blevet fremsat Ønske med stadig større Styrke. Loven af 1908 gik dog ikke saa vidt, som jeg kunde have ønsket. Der skete ingen absolut Adskillelse af alle de Forhold, som hidtil havde været samlede, og jeg anser det fremdeles for en Fejl, at det ikke skete, ligesom jeg synes, at der ikke nu, da man vel nærmest maa siges at staa ved det Tidspunkt, hvor Loven fuldt ud skulde virke, eller Forholdene skulde ændres i Henhold til det, man i 1908 enedes om, er tilstrækkelig Opfordring til at foretage det Tilbage-skridt, som det forekommer mig, den højt-ærede Regerings Forslag betyder. Det foreliggende Lovforslag samler igen de to Grene, Handelen og Administrationen, under samme Chef, og saaledes, at Direktøren for de grønlandske Anliggender ogsaa skal være Direktør for den Handelschef, der ifølge Lovforslaget skal ansættes. Det er en Ordning, der hverken bliver hel eller halv, og som sikkert vil blive i høj Grad utilfredsstillende. Det naturlige Forhold maa være, at de Anliggender, som angaa det rent statslige, og Skolevæsenet og Kommunernes Forhold ere underlagte en Direktør, eller hvad man nu vil kalde ham; men fordi man faar en habil Mand til at beklæde et saadant Embede, er det ikke sikkert, at den samme Mand har Kvalifikation til at være Chef ogsaa for en Handelsvirksomhed. Jeg synes, det ligger i Sagens Natur, at de to Stillinger ikke bør være forenede. Handelschefen skal ifølge Forslaget være Direktørens handelskyndige Raadgiver, det vil sige, at Direktøren skal være den bestemmende, uanset hvad Handelschefen tilraader, altsaa, at Direktøren vil kunne træffe Foranstaltninger, der ere i Modstrid med de Raad, han faar af Handelschefen, hvis han finder det passende. Jeg synes, at der kan opstaa de mærkeligste og mest utilbørlige Forhold af en saadan Ordning, og jeg kan derfor ikke se, at det er en god Ordning, man foreslaar, tværtimod er der mere Sandsynlighed for, at den ikke bliver bedre end den bestaaende.

Jeg har nok hørt, at der er adskillige Klager over den ifølge Lov af 1908 bestaaende Ordning, men jeg har den Opfattelse, at de uheldige Forhold, der bestaa, i nogen Grad skyldes personlige Grunde og mindre Forhold, som Loven skaber. Jeg erkender, at Tilstanden ikke er ideel, som den er nu; tværtimod, efter at det for nylig er blevet oplyst, at den grønlandske Handel har solgt halvraadden Hellefisk til Videresalg til Fattigfolk, kan jeg godt se, at der tiltrænges en Forandring, men jeg tror, som sagt, at det Forhold ikke rettes ved Loven, det er utvivlsomt Personforandringer, der i højere Grad tiltrænges end Lovændringer. Den, der har staaet for dette Salg af raadden eller halvraadden Hellefisk, er utvivlsomt ikke kvalificeret til at staa som Chef for en Handel af den Art, her er Tale om. Jeg er derfor paa det rene med, at der bør ske Forandringer, men jeg er uenig med den højtærede Regering i, at Forandringerne bør gaa i den Retning, Lovforslaget tilsigter. Jeg kunde ønske, at der blev foretaget en grundig Undersøgelse af de grønlandske Forhold, og jeg foretrækker, indtil det er sket, at beholde Loven af 1908 med den Ordning, som den hjemler. Kunne vi saa i de kommende Tider faa indført Forbedringer paa Grundlag af en virkelig Undersøgelse af Tingene, vil det naturligvis være i høj Grad heldigt.

Jeg er enig med den højtærede Minister i, at hvad vi skulle have for Øje, er i første Række Grønlændernes Interesser, men det Forhold vil neppe blive undersøgt ved Hjælp af den § 6, som er indsat af Landstinget. Jeg erkender, at der selvfølgelig af de Folk, der ere i aktiv grønlandsk Tjeneste, kan gives Raad og Vink om mangt og meget. Men paa den anden Side er jeg ikke sikker paa, om disse Folk, som ere i grønlandsk Tjeneste, ville være i Stand til at samle deres Anskuelser. Jeg har i alt Fald hidtil haft Lejlighed til at iagttage, at det er højt vanskeligt at finde Samstemning hos de Folk om Anliggender, der vedrøre Grønland. Jeg tror derfor, det er nødvendigt at søge videre ud end til de Folk, som ere i grønlandsk Tjeneste, og navnlig er der sikkert Grund til at optage Spørgsmaalet om, hvad der kan gøres af forskellig Art for at opbølge Forholdene i Grønland for Befolkningen, lige saa meget som der er Grund til at undersøge, hvilke Foranstaltninger der kan gennemføres for at forhindre, at den danske Stat skal have større eller mindre Underskud paa den grønlandske Handel.